

Bryssel 17.12.2020
C(2020) 9432 final

Komission tiedonanto

**KOMISSION OHJEET NEUVOSTON ASETUKSEN (EU) 2020/1998 TIETTYJEN
SÄÄNNÖSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA**

KOMISSIION OHJEET NEUVOSTON ASETUKSEN (EU) 2020/1998 TIETTYJEN SÄÄNNÖSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Euroopan unioni hyväksyi 7. joulukuuta 2020 rajoittavien toimenpiteiden (pakotteiden) järjestelmän, jolla puututaan vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin ja -rikkomuksiin kaikkialla maailmassa. Kyseessä on EU:n maailmanlaajuinen ihmisoikeuspakotejärjestelmä. Tämä pakotejärjestelmä koostuu kahdesta säädöksestä. Ne ovat neuvoston päätös (YUTP) 2020/1999¹, jäljempänä 'pätös', ja neuvoston asetus (EU) 2020/1998², jäljempänä 'asetus'. Viimeksi mainittu on osoitettu kaikille EU:n lainkäyttövaltaan kuuluville henkilöille, yhteisöille ja elimille, jäljempänä 'EU:n toimijat'³, joita koskevia oikeudellisia velvoitteita sillä luodaan.

Tämän asiakirjan⁴ tarkoituksena on antaa ohjeita tietyistä asetuksen säännöksistä, jotta voidaan varmistaa, että EU:n toimijat ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset panevat ne täytäntöön yhdenmukaisesti. Asiakirja esitetään vastauksina kysymyksiin, joita todennäköisimmin tulee esiin. Jos lisäkysymyksiä syntyy, komissio voi tarkistaa tai laajentaa tätä asiakirjaa.

Lisätietoja EU:n maailmanlaajuisesta ihmisoikeuspakotejärjestelmästä saa Euroopan ulkosuhdehallinnon sivulta "Questions and Answers on the EU Global Human Rights Sanctions Regime (EUGHRSR)"⁵.

1. Millaisia pakotteita on käytössä?

Pakotejärjestelmä koostuu kahdentyypisistä toimenpiteistä, jotka ovat yhteisiä useimmille EU:n pakotejärjestelmille: taloudellisista pakotteista ja liikkumisrajoituksista (matkustuskiellot). Tässä järjestelmässä ei ole aseidenvientikieltoja tai alakohtaisia/taloussakotteita, kuten tuonti- tai vientikieltoja.

Asetus koskee taloudellisten pakotteiden soveltamista (3 artikla). Niihin sisältyvät varojen jäädyttäminen sekä kielto asettaa varoja ja taloudellisia resursseja pakotteiden kohteena olevien ja asetuksen liitteessä I lueteltujen luonnollisten henkilöiden,

---

¹ Neuvoston päätös (YUTP) 2020/1999 rajoittavista toimenpiteistä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi, EUVL L 410I, 7.12.2020, s. 13.

² Neuvoston asetus (EU) 2020/1998 rajoittavista toimenpiteistä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi, EUVL L 410I, 7.12.2020, s. 1.

³ Ks. myös kysymys 2.

⁴ Tämä asiakirja on laadittu ohjeasiakirjaksi, jossa komissio selvittää, miten se tällä hetkellä ymmärtää tietyt asetuksen säännökset. Siinä ei pyritä käsittelemään kattavasti kaikkia säännöksiä, eikä siinä anneta uusia säännöksiä. Komissio seuraa unionin oikeuden soveltamista Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnassa. Perussopimusten mukaan ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuin voi antaa oikeudellisesti sitovia tulkintoja unionin toimielinten säädöksistä.

⁵ <https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/90013/questions-and-answers-eu-global-human-rights-sanctions-regime-en>

oikeushenkilöiden, yhteisöjen ja elinten, jäljempänä 'luetteloon merkityt henkilöt', saataville.

2. Kenen pitää noudattaa asetuksen säännöksiä?

EU:n pakotteet luovat oikeudellisia velvoitteita kaikille EU:n toimijoille ja kaiken EU:ssa harjoitettavan liiketoiminnan osalta. Soveltamisala määritellään asetuksen 19 artiklassa.⁶

EU:n pakotteiden odotetaan vaikuttavan kolmansiin maihin luetteloon merkittyihin henkilöihin kohdistuvan paineen kautta. Pakotteita ei kuitenkaan sovelleta ekstraterritoriaalisesti. Toisin sanoen ne eivät luo velvoitteita EU:n ulkopuolisille toimijoille, paitsi jos liiketoimintaa harjoitetaan ainakin osittain EU:n alueella.

3. Mitä taloudellisiin pakotteisiin sisältyy?

EU:n toimijoiden on noudatettava velvoitetta jäädyttää kaikki luetteloon merkittyjen henkilöiden omaisuus (varat ja taloudelliset resurssit) ja varmistettava, etteivät ne aseta mitään varoja tai taloudellisia resursseja luetteloon merkittyjen henkilöiden saataville (asetuksen 3 artikla). Ks. myös kysymykset 4 ja 5.

Liiketoiminnan harjoittamiseen luetteloon merkityn henkilön kanssa liittyy periaatteessa rahoitusliiketoimimia. Tämä tarkoittaa todennäköisesti joko luetteloon merkityn henkilön varojen muodon muutosta (esimerkiksi varojen määrän tai sijainnin muuttaminen), luetteloon merkityn henkilön taloudellisten resurssien käyttöä tai varojen tai taloudellisten resurssien asettamista luetteloon merkityn henkilön saataville. Nämä kaikki ovat kiellettyjä.

Käsitteet 'varat', 'taloudelliset resurssit', 'varojen jäädyttäminen' ja 'taloudellisten resurssien jäädyttäminen' määritellään asetuksen 1 artiklassa.

4. Mitä varojen jäädyttäminen tarkoittaa?

Asetuksessa edellytetään, että EU:n toimijat jäädyttävät luetteloon merkittyjen henkilöiden varat. Toisin sanoen EU:n toimijoiden on estettävä tällaisten varojen hoitaminen millään tavalla, joka mitenkään muuttaisi niiden ominaisuuksia siten, että varojen käyttö olisi mahdollista (kenen tahansa toimesta). Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että EU:ssa toimivan pankin, jolla on luetteloon merkityn henkilön tilejä, on estettävä siirrot, jotka muuttaisivat jäädytettyjen varojen sijaintia, ja että EU:n kansalaisen, jolla on sijoitusrahasto-osuuksia luettelossa mainitun henkilön puolesta, on estettävä kaikki muutokset, jotka muuttaisivat osuuksien omistusta.

Asetuksessa myös edellytetään, että EU:n toimijat jäädyttävät luetteloon merkittyjen henkilöiden taloudelliset resurssit. Toisin sanoen EU:n toimijoiden on estettävä näiden resurssien kaikenlainen käyttö varojen, tavaroiden tai palvelujen hankkimiseen.

---

⁶ Asetusta sovelletaan unionin alueella, sen ilmatila mukaan lukien; jäsenvaltion lainkäyttövallan alaisessa ilma-alueessa tai muussa alueessa; unionin alueella tai sen ulkopuolella olevaan jäsenvaltion kansalaiseen; unionin alueella tai sen ulkopuolella olevaan oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen, joka on perustettu tai muodostettu jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, ja oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen sellaisen liiketoiminnan osalta, joka tapahtuu kokonaan tai osittain unionin alueella.

Esimerkiksi EU:n lentoasema ei periaatteessa saisi sallia liikennöintiä luetteloon merkityn henkilön lentokoneella eikä luetteloon merkityn henkilön kiinteistöä hallinnoiva EU:n kiinteistönvälitystoimisto saisi sallia sen vuokraamista. Kielto ei koske resursseja, jotka soveltuvat vain henkilökohtaiseen käyttöön tai kulutukseen, kuten sähköä tai elintarvikkeita. Epäselvissä tapauksissa ks. myös kysymys 13.

On huomattava, että varojen jäädyttäminen, toisin kuin menetetyksi tuomitseminen, ei vaikuta kyseisten varojen tai taloudellisten resurssien omistukseen.

5. Mitä varojen ja taloudellisten resurssien saataville asettamista koskeva kielto tarkoittaa?

Tällä toimenpiteellä kielletään EU:n toimijoita asettamasta varoja tai taloudellisia resursseja luetteloon merkittyjen henkilöiden käyttöön suoraan tai välillisesti lahjana, myymällä, vaihtokaupalla tai millään muulla tavoin. Tämä koskee myös luetteloon merkityn henkilön omien varojen palauttamista.

Periaatteessa esimerkiksi EU:ssa toimiva yritys ei saa myydä tai toimittaa tuotteita tai palveluja luetteloon merkitylle henkilölle edes asianmukaista maksua vastaan, EU:n kansalainen ei saa työskennellä luetteloon merkityssä yrityksessä, eikä kolmannen maan kansalainen saa tehdä lahjoituksia luetteloon merkitylle henkilölle jäsenvaltion alueelta.

6. Onko olemassa lisävelvoitteita, joita EU:n toimijoiden on noudatettava?

i) Kiertämisen kieltäminen (asetuksen 10 artikla)

EU:n toimijoita kielletään osallistumasta tietoisesti ja tarkoituksellisesti toimiin, joilla kierretään taloudellisia pakotteita. Tällaisia toimia voivat olla esimerkiksi toiminta listautuneen yhteisön peiteyhtiönä tai liiketoimien toteuttaminen EU:ssa luetteloon merkityn henkilön johdolla.

ii) Tietojen toimittaminen (asetuksen 9 artikla)

EU:n toimijoiden on toimitettava kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki tiedot, jotka helpottavat asetuksen noudattamista, välitettävä nämä tiedot myös komissiolle ja tehtävä yhteistyötä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa mahdollisissa jatkotoimissa. Näihin tietoihin sisältyvät yksityiskohtaiset tiedot jäädytetyistä tileistä (esim. tilinomistaja, jäädytettyjen varojen määrä ja arvo) ja saapuvista siirroista; asiakkaiden tai muiden henkilöiden yritykset kiertää asetusta; luetteloon merkityllä henkilöllä oleva omistusosuus tai määräysvalta luetteloon merkitsemättömässä yhteisössä ja muut tiedot, joista voi olla hyötyä kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Tietyt jäsenvaltiot ovat säätäneet erityisistä raportointimenettelyistä. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi antaa lisätietoja. Ks. myös kysymys 13.

7. Miten EU:n toimijat voivat saada selville, ketkä ovat pakotteiden kohteena?

Luetteloon merkittyjen henkilöiden nimet ja tunnistustiedot sekä erityiset syyt luetteloon merkitsemiselle esitetään asetuksen liitteessä I. Luettelon muuttamisesta vastaa Euroopan unionin neuvosto. Tämä tapahtuu neuvoston täytäntöönpanoasetuksilla, jotka julkaistaan

*Euroopan unionin virallisessa lehdessä*⁷. Luetteloon merkittyjen henkilöiden nimet ja tunnustiedot näkyvät myös EU:n pakotekartassa⁸ ja talouspakotietokannassa⁹, jotka ovat vapaasti saatavilla verkossa.

Asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaan luetteloon merkityt henkilöt voivat olla valtiollisia toimijoita (esimerkiksi hallintoelimiä tai virkamiehiä); muita toimijoita, jotka käyttävät tosiasiallisesti määräys- tai viranomaisvaltaa tietyllä alueella ja muita valtiosta riippumattomia toimijoita¹⁰ (esimerkiksi yksityishenkilöitä ja yrityksiä).

8. Entä luetteloon merkittyjen henkilöiden omistamat tai määräysvallassa olevat luetteloon merkityt yhteisöt? Sovelletaanko pakotteita myös niihin?

EU:n pakotteet kohdistuvat suoraan ainoastaan asetuksen liitteessä I olevaan luetteloon merkittyihin henkilöihin, ja kaikki näille luetteloon merkityille henkilöille kuuluvat tai niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä. EU:n toimijoiden on oltava erittäin varovaisia, kun ne tekevät yhteistyötä luetteloon merkityn henkilön omistaman tai määräysvallassa olevan yhteisön kanssa.

Jos esimerkiksi yhteisö X on luetteloon merkityn henkilön omistuksessa tai määräysvallassa, voidaan olettaa, että tämä määräysvalta ulottuu kaikkiin yhteisön X nimellisesti omistamiin varoihin. Tämän vuoksi EU:n toimijoiden on jäädytettävä kaikki yhteisön X varat ja taloudelliset resurssit asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Yhteisö X voi saada joidenkin tai kaikkien varojensa jäädyttämisen kumotuksi osoittamalla, että varat eivät ole luetteloon merkityn henkilön määräysvallassa.¹¹

Jos yhteisö X on luetteloon merkityn henkilön omistuksessa tai määräysvallassa, EU:n toimijoita kielletään lisäksi asettamasta varoja tai taloudellisia resursseja yhteisön X saataville. Tämän katsottaisiin asettavan ne välillisesti luetteloon merkityn henkilön saataville ja rikkovan asetuksen 3 artiklan 2 kohtaa, jollei toisella tavoin voida kohtuudella ja tapauskohtaisesti määrittää riskiperusteista lähestymistapaa soveltaen ja kaikki asiaankuuluvat olosuhteet huomioon ottaen määrittää, että luetteloon merkitty henkilö ei käytä tai hyödynnä kyseisiä varoja tai taloudellisia resursseja.

9. Miten omistus tai määräysvalta voidaan määrittää?

a) Omistus¹²

---

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=fi>

⁸ <https://www.sanctionsmap.eu/>

⁹ <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/fsd/fsf>

¹⁰ Kuten rajoittavista toimenpiteistä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2020/1999 1 artiklan 4 kohdassa määrätään.

¹¹ Komission lausunto, annettu 19.6.2020, neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 2 artiklasta (C(2020) 4117 final): https://ec.europa.eu/info/files/200619-opinion-financial-sanctions_fi

¹² Ks. myös EU:n parhaat käytänteet rajoittavien toimenpiteiden tehokasta täytäntöönpanoa varten, 4.5.2018 (8519/18), saatavilla osoitteessa <https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/sanctions/>

Jos luetteloon merkityllä henkilöllä on yli 50 prosenttia yhteisön X omistusoikeuksista tai enemmistöosakkuus yhteisössä X, katsotaan, että luetteloon merkitty henkilö omistaa yhteisön X.

b) Määräysvalta¹³

Jos jokin seuraavista ei-tyhjentävistä perusteista täyttyy, voidaan katsoa, että luettelossa mainitulla henkilöllä on määräysvalta yhteisössä X yksin tai toisen osakkeenomistajan tai muun kolmannen osapuolen kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, ellei toisella tavoin voida todeta tapauskohtaisesti:

- a) sillä on oikeus tai valtuudet nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön X hallinto-, johto- tai valvontaelinten jäsenistä;
- b) se on yksin äänioikeuttaan käyttäen nimittänyt enemmistön yhteisön X hallinto-, johto- tai valvontaelinten jäsenistä, jotka ovat toimineet tehtävässä kyseisen tai edellisen varainhoitovuoden aikana;
- c) se määrää yksin yhteisön X muiden osakkeenomistajien tai jäsenten kanssa tehdyn sopimuksen nojalla osakkeenomistajien tai jäsenten äänistä yhteisössä X;
- d) sillä on oikeus käyttää määräävää vaikutusvaltaa yhteisössä X yhteisön X kanssa tehdyn sopimuksen tai sen perustamiskirjan tai yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla, jos yksikköön X sovellettava laki sallii, että siihen sovelletaan tällaista sopimusta tai määräystä;
- e) sillä on valta käyttää d alakohdassa tarkoitettua oikeutta käyttää määräävää vaikutusvaltaa ilman, että se on kyseisen oikeuden haltija¹⁴;
- f) sillä on oikeus käyttää yhteisön X kaikkia varoja tai osaa niistä;
- g) se johtaa yhtenäisesti yhteisön X liiketoimintaa ja julkaisee konsolidoidun tilinpäätöksen;
- h) se jakaa yhteisvastuullisesti tai takaa yhteisön X rahoitusvelat.

10. Onko taloudellisista pakotteista poikkeuksia?

Asetus sisältää useita vapautuksia (poikkeuksia)¹⁵.

Poikkeukset mahdollistavat jäädytettujen varojen tai taloudellisten resurssien vapauttamisen ja/tai varojen tai taloudellisten resurssien asettamisen luetteloon merkittyjen henkilöiden saataville. Tähän tarvitaan asianomaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupa¹⁶, joka voidaan antaa vain tiukoin ja erityisin edellytyksin.

---

¹³ Ks. edellinen alaviite.

¹⁴ Esimerkiksi peiteyhtiön kautta.

¹⁵ Poikkeukset EU:n pakotteista ovat yleensä poikkeuksia tai vapautuksia. Poikkeus tarkoittaa, että rajoitettu (kielletty) toimi voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun kansallinen toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan. Vapautus tarkoittaa, että rajoitusta ei sovelleta, jos toimen tarkoitus on sama kuin vapautuksen soveltamisala. Sen vuoksi vapautuksen piiriin kuuluvat henkilöt voivat toteuttaa kyseessä olevan toimen viipymättä. Tähän pakotejärjestelmään ei sisälly vapautuksia.

¹⁶ Asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava luvan myöntämisestä muille jäsenvaltioille ja komissiolle kahden viikon kuluessa.

- **Erityistarpeet:** jos varojen tai taloudellisten resurssien vapauttaminen tai saataville asettaminen on tarpeen luetteloon merkityn henkilön ja luonnollisten henkilöiden huollettavina olevien perheenjäsenten **perustarpeiden** tyydyttämiseksi, mukaan lukien maksut, jotka aiheutuvat elintarvikkeiden hankinnasta, vuokrasta tai asuntolainasta, lääkkeistä tai sairaanhoidosta, veroista, vakuutusmaksuista tai julkisten palvelujen käytöstä; luetteloon merkityn henkilön **oikeudenkäyntikulujen tai poikkeuksellisten kulujen**¹⁷ kattamiseksi; jäädytettyjen varojen **tavanomaisen säilyttämisen tai hoidon** varmistamiseksi; tai käytettäväksi diplomaatti- tai konsuliedustuston tai kansainvälisen järjestön **virallisiin tarkoituksiin** (asetuksen 4 artikla);
- **Humanitaarinen apu:** jos varojen tai taloudellisten resurssien saataville asettaminen on tarpeen humanitaarisiin tarkoituksiin, kuten avun toimittamiseksi tai avun toimittamisen helpottamiseksi, mukaan lukien lääketarvikkeiden ja elintarvikkeiden toimittaminen, humanitaaristen työntekijöiden siirtäminen ja siihen liittyvä apu tai evakuoitien suorittaminen (asetuksen 5 artikla; ks. myös kysymys 11);
- **Päätökset:** jos vapauttamisesta on määrätty tietyn tyyppisissä välimiesoikeuden, tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksissä, jotka on annettu ennen pakotteiden asettamista tai tietyissä tapauksissa sen jälkeen, ainoastaan, jos päätöstä ei ole annettu luetteloon merkityn henkilön eduksi eikä päätöksen tunnustaminen ole asianomaisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaista (asetuksen 6 artikla);
- **Aiemmat sopimukset:** jos maksun perusteena on sopimus, joka on tehty, tai velvoite, joka on syntynyt ennen pakotteiden määräämistä, edellyttäen, että varat tai taloudelliset resurssit käytetään luetteloon merkityn henkilön tekemään maksusuoritukseen eikä maksu koidu luetteloon merkityn henkilön eduksi (asetuksen 7 artikla).

Mahdolliset hakijat voivat kääntyä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen puoleen saadakseen tietoa siitä, mitä asiakirjoja tarvitaan ja mitä menettelyjä on käytössä luvan saamiseksi.

Lisäksi asetuksen 8 artiklassa sallitaan jäädytettyjen tilien hyvittäminen sekä korko- ja muiden tuottojen, ennen pakotteita tehtyjen sopimusten tai velvoitteiden perusteella suoritettavien maksujen ja jäsenvaltiossa voimassa olevien tietyn tyyppisten (tuomioistuimen, hallintoviranomaisen tai välimiesoikeuden) päätösten perusteella suoritettavien maksujen lisääminen tileille, kunhan myös kaikki tällaiset lisäykset jäädytetään. Tämä on poikkeus kiellosta asettaa varoja ja taloudellisia resursseja luetteloon merkittyjen henkilöiden saataville, eikä se edellytä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupaa. EU:n toimijoiden on kuitenkin noudatettava asetuksen 9 artiklaa. Ks. myös kysymys 6.

11. Mitä humanitaarinen poikkeus tarkoittaa?

---

¹⁷ Kansallinen toimivaltainen viranomainen päättää tapauskohtaisesti, mitä kustannuksia voidaan pitää ”poikkeuksellisina”.

EU:n pakotteiden tarkoituksena ei ole estää humanitaarisen avun toimittamista. Asetuksen 5 artiklassa säädetyn humanitaarisen poikkeuksen tarkoituksena on puuttua humanitaarisen avun toimittamisen mahdollisiin esteisiin ja minimoida ne. Se mahdollistaa varojen ja taloudellisten resurssien vapauttamisen tai asettamisen luetteloon merkittyjen henkilöiden saataville edellyttäen, että tällaiset varat tai resurssit ovat tarpeen yksinomaan humanitaarisiin tarkoituksiin, kuten avun, esimerkiksi lääketarvikkeiden ja elintarvikkeiden, toimittamiseen, humanitaaristen työntekijöiden siirtämiseen ja siihen liittyvään apuun tai evakuoitien suorittamiseen. Tämä edellyttää kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupaa.

Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 214 artiklan 2 kohdan sekä humanitaaristen periaatteiden eli humanisuuden, puolueettomuuden, tasapuolisuuden ja riippumattomuuden periaatteiden mukaan humanitaarista apua on tarjottava syrjimättä. Apua tarvitsevaisiksi henkilöiksi tunnistaminen on tehtävä näiden periaatteiden mukaisesti. Kun tämä tunnistaminen on tehty, lopullista edunsaajaa, joka on apua tarvitseva henkilö, ei tarvitse tarkastaa.

12. Mitä tapahtuu, jos EU:n toimijat eivät noudata asetusta?

Asetuksen 16 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltioiden on vahvistettava säännösten rikkomiseen sovellettavia seuraamuksia koskevat säännöt ja varmistettava niiden täytäntöönpano. Nämä seuraamukset, joiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, kuuluvat yleensä rikosoikeuden ja/tai hallinto-oikeuden alaan.

13. Mistä EU:n toimijat voivat saada lisätietoja?

Jäsenvaltioiden on pantava EU:n pakotteet täytäntöön ja ne ovat myös vastuussa niiden soveltamisen todentamisesta. Euroopan komissio tukee pakotteiden yhdenmukaista täytäntöönpanoa kaikkialla EU:ssa ja seuraa niiden täytäntöönpanon valvontaa jäsenvaltioissa.

Luettelo kansallisista toimivaltaisista viranomaisista ja niiden yhteystiedot sekä Euroopan komission yhteystiedot ovat asetuksen liitteessä II.